

Dag Daniš: ČO ČAPUTOVÁ ZABUDLA PRIZNAŤ. NADPRÁCA Z PALÁCA V PROSPECH „SVOJICH“ PROGRESÍVCOV

- CZ24 News | 22. prosince 2021

SLOVENSKO: Zuzana Čaputová tvrdí, že „potrebujeme silnejšie líderstvo“. Zabudla však dodať jednu podstatnú vec.

S prezidentkou budú viacerí súhlasiť, že vládnej zostave by prospel rozhodnejší líder. Aby ministri nekonali zmätočne, kde sa jeden spontánny nápad ruší druhým (ktorý sa tiež veľmi neujme).

Pri jej kritike však treba dodať to, čo zamlčala. Bola to práve prezidentka, kto výdatnou miernou tlačil na pád Matoviča. V marci, po roku vlády, verejne vyzvala premiéra, aby odstúpil. Popritom Prezidentský palác pracoval na tom, aby sa k tejto požiadavke pridala okrem Sulíkovej SaS aj Kolíkovej „progresívna skupina“ v strane Za ľudí.

Prezidentka uspela. Po Matovičovej vláde nastúpila druhá. Náhradná.

Už vtedy sme upozorňovali, že takáto vážna zmena má svoje riziká. Jeden veľký problém – osobnostná a politická nezrelosť predsedu vlády – sa po zákroku prezidentky začal riešiť. No bolo otáznne, či sa vyrieši. A či to bude zmena k lepšiemu alebo len rošáda, ktorá starý problém prehĺbi a skomplikuje.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Právo a politika

Zmena vlády rok po voľbách je ústavnoprávne v poriadku (ak funguje parlamentná väčšina), no politicky je vždy riziková. Pretože prekresľuje volebný mandát a vysúva dopredu nového „lídra“, ktorý nemusí mať dostatočne silné páky na rozhodovanie. Náhradný premiér môže byť lepší alebo menej pomýlený než ten pôvodný, no len ťažko môže ponúkať, povedané slovami prezidentky, „silnejšie líderstvo“.

To je zrejme aj prípad Hegerovej vlády.

Dôvod: koalíční lídri predsa ostali presne tí istí. Vráťane Matoviča. S členmi vlády je to rovnaké. Zmenilo sa len to, že Matovič už nemá také dominantné postavenie vo vláde a v koalícii ako pred rokom. Prišiel o silné ústavné právomoci. Svoje chabo premyslené nápady už nemôže zverejňovať ako rozhodnutia. Musí ich presadzovať cez partnerov aj cez dosadeného premiéra.

Napokon, to bol jeden z hlavných cieľov zmeny vlády: oslabiť Matoviča ako lídra, ktorý svoju „politiku“ pretláčal aj bez súhlasu partnerov, kľúčových ministrov, poradných tímov vlády... Rozhodoval o otváraní a zatváraní škôl, kostolov, obchodov, rozhodoval o plošnom testovaní. A nakoniec chcel svojvoľne rozhodnúť aj o nákupe a používaní ruskej vakcíny, čím preskočil z domáceho pieskoviska do arény geopolitiky.

A havaroval.

Zmena

Nový premiér už nemôže robiť suverénne rozhodnutia. Na silovú politiku nemá osobnostné ani politické predpoklady. V tomto vidíme zmenu k lepšiemu. Daňou za to je komplikovanejšie rozhodovanie. Je to prirodzené. Niektoré dvojice vlastností sa vylučujú. Človek nemôže byť aj rýchly, aj dôsledný. Alebo aj kreatívny, aj poslušný. Treba si vybrať.

O postavení „núdzového“ premiéra a jeho vlády platí niečo podobné. Nemôže byť predsa v presadzovaní rozhodnutí aj slabší (ako si to želali architekti marcovej zmeny), aj silnejší (ako si to zrazu želá prezidentka).

O Hegerovej vláde môžeme po deviatich mesiacoch povedať, že plní účel. Koaličná väčšina pokračuje pod záložným, trochu oslabeným vedením.

Ak s tým má prezidentka problém, tak asi nedomyslela následky svojich krokov z marca – keď tlačila na pád Matoviča. A keď súhlasila s inštaláciou Hegera do funkcie premiéra.

Prípadne, možné je aj to, že prezidentka dobre rozumie kontextu a následkom zmeny, ktorú presadzovala. No v kritike vlády pokračuje z iných dôvodov.

Napríklad z čisto politických či rovno straníckych.

Nadpráca z paláca

Útoky prezidentky proti vláde pôsobia programovo. Hegera nekritizuje len v nutných prípadoch a primerane, ale pri každej príležitosti a pomerne tvrdo. S náznakmi, že svoju úlohu nezvláda.

Jednoducho, prezidentka sa vytrvalo a aktívne štylizuje do úlohy kritika opozície aj vlády. A od kritiky vlády pomerne často zachádza do jej spochybňovania. Alebo do rečí o predčasných voľbách. A to v čase krízy nemusí byť až také prezieravé. Hlavne ak sa po pláne B s Hegerom nerysuje nijaký schodný plán C...

Od prezidentky by sme mohli očakávať, že okrem sústavnej kritiky aspoň občasne poskytne vláde aj podporu. Najmä v čase vrcholu pandemickej krízy.

Niečo také by však zrejme nezapadalo do jej programu. Teda do snahy intenzívne spochybňovať opozíciu aj koalíciu. V nádeji, že tým rozšíri priestor pre alternatívu v zálohe – progresívcov. Je to strana, v ktorej prezidentka začínala ako podpredsedníčka. A ktorá jej financovala prezidentskú kampaň.

Opakované pokusy

Mimochodom, prezidentka v prospech „svojich“ progresívcov zasiahla už viackrát. Vždy nepriamo a skrytým spôsobom – spochybňovaním ostatných hráčov.

Prvýkrát sa to stalo krátko pred voľbami, keď prezidentka v čase kampane spochybnila Andreja Kisku. Nahlas špekulovala o tom, že by ho asi nevymenovala do vlády, ak by bol obžalovaný z daňových podvodov. Tieto silné slová prišli v čase, keď koalícia PS-Spolu v prieskumoch padala k hranici zvoliteľnosti (pričom jej hlavným rivalom bola Kiskova strana).

Druhýkrát prezidentka ukázala prehnanú aktivitu pri tlaku na odstavenie Matoviča. Priamu výzvu z Prezidentského paláca na demisiu premiéra sme tu nemali ani po vražde Jána Kuciaka za čias Ficovej vlády. Prezident Kiska vtedy zasiahol, no bez explicitnej požiadavky na odchod predsedu vlády.

Tretie kolo domácich úloh prezidentky môžeme vidieť pri snahách programovo spochybňovať Hegera a jeho vládu. A vyčítať mu ešte aj to, čo sa od neho vlastne očakávalo.

Asi netreba dodávať, že snahy prezidentky (a progresívnych médií) majú zakaždým veľmi malý efekt. Nejde to. Progresívcí, do ktorých sa tak veľa investovalo a od ktorých sa tak veľa očakávalo, zamrzli.

Možno to bude aj tým, že pri tejto bonsajovej alternatíve si vieme predstaviť čokoľvek, len nie líderstvo. Ani silnejšie, ani slabšie.

AUTOR: Dag Daniš

ZDROJ: postoj.sk